

A budapesti szállodások, vendéglősök és keresmárosok ipartársulata

ÉRTESITŐJE.

EGYEDÜLI HIVATALOS SZAKKÖZLÖNY. — KIADJA AZ IPARTÁRSULAT.

Az „Értesítő“ a társulat tagjai díjmentesen kapják.

MEGJELENIK HAVONKÉNT EGYSZER.

Szerkeszti: Poppel Miklós ipartársulati titkár.

Kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Budapest, IX. ker., Lónyai-utca 22. szám

— TELEPHON JÓZSEF 22—70. —

Hirdetéseket csak ajánlhatónak ismert cégektől fogadunk el.

H I R D E T É S E K

a társulatnál: IX. ker., Lónyai-utca 22. szám alatt vétetnek fel.

EGYSZERI HIRDETÉS ÁRA:

Egész oldal	40 korona
Fél oldal	20 „
Negyed oldal	12 „
Nyolcad oldal	7 „

Az ipartársulat telephon száma: József 22—70.

Az ipartársulat összes t. tagjainak

boldog ujévet kíván

az **ELNÖKSÉG.**

Ujévkor.

Mostohább viszonyokat, mint a minőkben a mult évben volt részünk, már képzelni is alig lehet. A drágaság — különösen az élelmi cikkeknel — még soha nem tapasztalt magas fokot ért el. Már ez a körülmény is megdöbbenő mértékben csökkentette az üzleti forgalmat; de legutóbb már egészen minimumra redukálta azt a nyomasztó pénzhiány, melyet a háborús kilátások idéztek elő, s melynek kétségbeejtő hatását kivétel nélkül mindenki érezte.

Általános lehangoltságot, mély szomorúságot okoztak az országban uralkodó zilált politikai állapotok, a százados vész: a pártviszály kigyulladás, melynek mindig a nép vallja kárát.

Mindezt a sok bajt tetézte a háború fenyegető veszedelme, mely hónapokig hajszálon függött feletünk és így a nagy bizonytalanságban kínos vergődés volt az élet.

Am a legmostohább viszonyok között sem csügged el az ember addig, míg biztatja a remény, hogy minden jóra fordulhat. Ujra, meg újra felveszi a küzdelmet minden bajjal szemben, ha él benne a győzelem reménye.

Ez természetes is, mert küzdelemre van teremtve az ember és ősidők óta örökös harcot folytat a létért. Már az ősember küzdeni volt kénytelen az elemekkel és a vadakkal, és e küzdelmet az ő kezdetleges életberendezkedése és kevés tudása mellett a legprimitívebb módon és eszközökkel vívta meg a mindennapi megélhetésért.

Most pedig, a civilizáció és kultura virágzó korszakában a létért való harcot a legraffináltabb eszközökkel és sajnos! egymás iránti kegyetlen kiméletlenséggel folytatják az emberek, akár az egyesek gonoszságát, akár a népek kapzsiságát tekintjük, mely utóbbira tanulságos példa a még mindig dúló balkáni háború, mert ennek is a kapzsiság volt főindító oka s e vágy kielégítése érdekében folyt pataokban az embervér.

Áldassék érte az isteni gondviselés, hogy hazánk egéről oszladozni kezdenek a vészes felhők és ujévkor felébred bennünk újból a remény: „Még jönni kell, még jönni fog, egy jobb kor, mely után“ . . . . .

Adja Isten, hogy hazánk egén újra kisüssön a nap és boldog, megelégedett legyen a nép.

Az új adótörvényekről.

II.

Az „Értesítő“ előbbi számában megkezdjük az új adótörvények ismertetését és összehasonlító képletben bemutattuk a házadókiivetést a régi (1868. évi XXII. t.-c.) és az új (1909. évi VI. t.-c.) szerint.

Az összehasonlításból kitűnik, hogy a házadó az új kivetés szerint 1000 korona bérjövdelemnél 52 kor. 47 fillér csökkenést eredményez.

Ez a kimutatás némi pótlásra szorul, mert az adócsökkenés csak a tehermentes házaknál fog jelentkezni, míg ellenben az adóssággal terhelt házak adója egyenlő lesz a régi adóval, amennyiben a régi törvény szerint a teher kamatjának 10%-a leszámított az általános jövdelmi pótdoból, holott most az általános jövdelmi pótdó helyébe lépő *jövdelmi adó* kivetésénél a teher nem jó számításba.

Ha tehát a számításunk alapjául vett 1000 korona bérjövdelemre eső 322 korona 67 fillér régi házadóból elvesz-

szük a teher kamatja által felemésztett 51 korona 30 fillér általános pótdadót. akkor az összdadó 271 korona 37 fillérre, vagyis az új törvény szerinti kivetésnek teljesen megfelelő összegre redukálódik, s így a kincstár egyáltalán nem károsodik.

Az általános kereseti adónál az adókivetés alapját képező kereseti nyereség megállapításáig jutottunk és felsoroltuk, hogy akkor, ha az adózó nem ad vallomást, vagy ha a vallo-más feletti tárgyalások kielégítő eredményre nem vezetnek, az adó alapját képező kereseti nyereség az üzleti álló és forgó tőkék kamatozására, az üzleti alkalmazottak számára és az adóköteles által fizetett lakás- és üzlethelyiségbér mennyiségére való tekintettel hivatalból állapítatik meg. (Törvény 41. §.)

Az általános kereseti adó megállapításához vegyünk ismét 1000 korona lakásbért és 1000 korona üzlethelyiségbért számításunk alapjául, mely esetben a minimális kereseti nyereség kifürkészése a következő eljárás szerint történik:

A lakásbér többszöröse a fokozatos kulcs szerint, $2\frac{1}{2}$ -szeres lenne . . . . . 2500.—
Az üzlethelyiségbér 67%-a . . . . . 670.—
Összesen: . . . . . 3170.—

korona kereseti nyereség után:

Állami adó 5% 158.50
Jövedelmi adó 3170 K után . . . . . 44.—
Községi pótlék Budapesten az állami adó 33%-a 52.30
Országos betegápolási adó 10% 15.85
Utadó $1\frac{1}{2}$ % 2.37
Összes adó: 273.02

Szellemi foglalkozásoknál azonban az általános kereseti adó a nyereség 4%-a. (Törvény 19. §.)

Minimális adótételek a törvény 43. §-a alapján:

Segédekkel dolgozó kézműiparosoknál, kis és nagy községekben 10 korona.

Segéd nélkül dolgozó kézműiparosoknál, a székes főváros területén 10 korona.

A törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városokban, valamint azokban a községekben, melyeknek lakossága legalább 10.000 lelket számlál, 8 korona.

Egyéb helyeken 6 korona.

Özvegy, vagy kiskorú családtagok által folytatott üzletnél alkalmazott egy segéd nem jó figyelembe, s úgy tekintendő, mintha az üzlet segéd nélkül folytattatnék.

Mészárosoknál, henteseknél, húsvágóknál az adóévet megelőző évben levágott minden darab szarvasmarha után az adó:

a székesfővárosban 1 korona;
10.000-nél több lakossal bíró községben 80 fillér;
2000—10.000 lakost számláló községben 60 fillér;
2000, vagy annál kevesebb lakost számláló községben 40 fillér;

4—4 borjú, 4—4 sertés, 8—8 juh vagy kecske egy-egy szarvasmarháának számít;

2—2 bárány egy juhnak, 3—3 malac pedig egy sertés-számba megy.

Bérgazdálkodásnál és társaskocsi tulajdonosoknál az adóévet megelőző évben tartott minden darab ló után:

a székesfővárosban 20 korona;
10.000-nél több lakost számláló községben 12 korona;
2000-en felül egész 10.000-ig terjedő lakossal bíró községben 8 korona;

2000, vagy kevesebb lakossal bíró községben 6 korona

Társas vállalatoknál minden egyes üzlettárs lakbérére számításba veendő. (Törvény 44. §.)

A törvény 54. §-a rendkívül súlyos, mondhatjuk végzetes rendelkezést tartalmaz a vendéglősökre nézve, mert így szól:

Ha az állami egyedárúságok és jövedékek engedélyesei: (dohányárúsok, szeszes italok) korlátlan és korlátolt kimérésére jogosultak, és kismértékben elárúsítók az ezen üzlet után járó általános kereseti adót az adóév végéig meg nem fizetik, avagy a fizetésre halasztást nem nyernek, az engedély tőlük megvonható.

A pénzügyigazgatóság (adófelügyelő) köteles a helyszíni ellenőrzések alkalmával meggyőződést szerezni arról, vajjon a nevezettek kötelezettségüknek eleget tettek-e és nemleges esetben az engedély elvonására irányuló szabályszerű eljárást haladéktalanul megindítani tartozik.

A szabadelvűség századában így csinál a magyar kormány az adófizető polgárokból jobbágyokat, hogy teljesen igába hajthassa őket.

III.

A jövedelemadó.

Az 1909. évi X. t.-c. értelmében jövedelemadó alá tartozik bármely forrásból származó, minden jövedelem, ha a 800 korona létminimumot meghaladja. A 800 koronát meg nem haladó jövedelem mint létminimum, adómentes. Azonban a családfő összjövedelmébe a vele közös háztartásban élő családtagok jövedelme is beszámítandó, kivéven a családtagnak 800 koronát meghaladó szolgálati járandóságát, mely önálló adóalapot képez.

A nyers jövedelemből levonható:

a nyers bevétel megszerzésére, biztosítására és fenntartására fordított összes kiadások, ideértve a leltári vagy jókarbantartására, pótlására és kezelésére fordított kiadásokat is és az évi leírásokat;

a követelésben lévő nyers bevétel behajtása körül felmerült költségek, a közös háztartáshoz nem tartozó üzleti alkalmazottak szolgálati járandóságai;

házbirtoknál a tatarozási s jókarbantartási költségek, a vízvezetéki, kéményseprési, világítási, éjjeli őri, járdatisztítási és egyéb mellékköltségek;

a kereskedelmi és iparkamarai illetékek és illetékegyenérték fejében az adókivetést megelőző évben tényleg fizetett összegek, továbbá tekintet nélkül a fizetés megtörténtére az üzemet terhelő állami és községi közvetett adók, illetékek és vámok, valamint azok a járulékok és összes költségek, melyek az alkalmazottak után fizetendők és adóssági kamatok.

Az adóköteles jövedelem:

házbirtoknál a házbéradó alá vont nyers jövedelem, a megengedett levonások után;

kereskedői és ipari foglalkozásoknál a kereseti adótörvény szerint megállapított kereset;

tőkevagyonnál a kamatok és járadékok, részvényekre eső osztalékok, adómentes kötvények és záloglevelek kamatai;

és a szolgálati viszonyból származó illetmények, ide tartoznak különösen: fizetés, bér, munkabér, zsold, díj, napi-díj, tiszteletdíj, lakáspénz, személyi pótlék, korpótlék, működési pótlék, részesedési járulék, jutalék;

szállodákban, vendéglőkben, kávéházakban alkalmazottaknál a borraivalók.

A jövedelemadó tételei:

800 koronán felül	900 koronáig	5 korona,
900	1000	6
1000	1100	7
1100	1200	8
1200	1300	9
1300	1400	10
1400	1500	11
1500	1600	12
1600	1700	14
1700	1800	16
1800	1900	18
1900	2000	20
2000	2200	23
2200	2400	26
2400	2600	30
2600	2800	34
2800	3000	38
3000	3200	44
3200	3400	50
3400	3600	56
3600	3800	62
3800	4000	68
4000	4400	76

4400 koronán felül	4800 koronáig	86 korona,
4800	5200	96
5200	5600	112
5600	6000	128
6000	6600	144
6600	7200	160
7200	7800	186
7800	8400	212
8400	9000	238
9000	9800	264
9800	10600	290
10600	11400	316
11400	12200	344
12200	13000	376
13000	14000	410
14000	15000	450
15000	16000	490
16000	17000	530
17000	18000	570
18000	19000	610
19000	20000	650
20000	22000	730
22000	24000	810
24000	26000	890
26000	28000	970
28000	30000	1050
30000	32000	1130
32000	34000	1220
34000	36000	1320
36000	38000	1420
38000	40000	1520
40000	44000	1720
44000	48000	1920
48000	52000	2120
52000	56000	2320
56000	60000	2520
60000	64000	2720
64000	68000	2920
68000	72000	3120
72000	76000	3320
76000	80000	3520
80000	84000	3720
84000	88000	3970
88000	92000	4220
92000	96000	4470
96000	100000	4720
100000	104000	4970
104000	108000	5220
108000	112000	5480
112000	116000	5740
116000	120000	6000

120000 koronán felül 5° a jövedelemadó, akként, hogy a fokozatok 5000 koronánként emelkednek, s minden megkezdett fokozat teljes 5000 koronának veendő.

Különfélék.

Jótekonyság. Az „Első magyar részvény-serfözöde“ évekkel ezelőtt 20000 koronát adott a budapesti vendéglősök menedékháza céljára, azonban azzal a kikötéssel, hogy a tőke kamatai mindaddig, még a menedékház felépül, felerészben a vendéglősök és pincérek országos nyugdíjgyesületének javára fordíttassanak; felerészben pedig ipartársulatunk elszegényedett tagjai között segély gyanánt osztassanak ki.

Ipartársulatunk minden évben lelkiismeretesen teljesíti is az adománylevélben foglalt kívánságot és minden évben karácsonykor osztja ki a segélyt.

Ez évben a kamatok 937 K 94 fillért tettek ki, mely összegnek felét, azaz: 468 K 94 fillért átszolgáltattunk az országos nyugdíjgyesületnek, másik felét pedig: azaz 468 K 94 fillért segélyért folyamodó 34 elszegényedett vendéglős-család között osztottunk szét. Minden nemes szívi ember meg fogja érteni, hogy a zord téli időben, fűtő anyag híján didergő és azonkívül éhező szegényeinknek mily jótémény volt a karácsonykor kiosztott segély.

Figyelmeztetjük egyuttal szegényeinket, hogy ipartársulatunk korábbi alelnöke: *Malosik* Antal szintén több évvel ezelőtt 10.000 koronás alapítványt bizott ipartársulatunkra, ugyancsak elszegényedett ipartársulati tagok segélyezése céljából. Az alapítvány kamatait február hó 23-án mint a nagylelkű emberbarát születésének évfordulója napján fogjuk kiosztani.

A segélykérvényeket az ipartársulathoz címezve, ugyanott kell benyújtani.

A Dreher-féle 20.000 koronás segély-alapítvány kamatai pedig március hóban kerülnek kiosztásra, s a segélyre pályázók kérvényüket ugyancsak az ipartársulatnál nyujtsák be.

Vendéglősök („Jóbarátok társasága“) szerdai össze- jövetelei :

1913 január 8-án, Mohos Ferenc vendéglőjében X. ker., Hungária-körút 289.

1913 január 15-én, Verböczy Lajos vendéglőjében IV. ker., Városház-utca 3.

1913 január 22-én, Hegyi Sándor vendéglőjében VIII. ker., Futó-utca 19.

1913 január 29-én, Uncsovszky Gyula vendéglőjében VII., Kertész-utca 50.

1913 február 5-én, Horváth József vendéglőjében VIII. ker., Gólya-utca 38.

1913 február 12-én, Csuti Gyula vendéglőjében V ker., Hold-utca 11.

1913 február 19-én, Bajer János vendéglőjében VIII. ker., Revitzky-tér és Szentkirályi-utca sarok.

1913 február 26-án, Schmader József vendéglőjében IX. ker., Bokréta-utca 12.

WEISSENSTEIN MÓR

mészáros.

BUDAPEST LEGREGGIBB CÉGE.

Alapítás éve: 1840.

Ajánlja az üzletében kapható csakis elsőrendű, hizottmarha- és borjúhusokat.

Különlegességek vendéglősök reggelijére és különös alkalmakra: hizott rostboeuf és borjúgerinc.

Hirdetések

AZ

ipartársulatnál

:-: BUDAPEST, :-:
IX., Lónyay-utca 22. sz. a.

vételnek fel.

.....

Csak ajánlhatónak ismert
cégektől fogadunk el
hirdetést.

„Próféta“ növénylikőr kizárólagos
gyártási vállalata
CSILLAG ILLES
Budapest, IV., Petöfi-ter 2. szám.
Telefon 117-15. Telefon 117-15.

TÖRV. VÉDVE

Csak ezen védjeggyel valódi.

Csak ezen védjeggyel valódi.

„Próféta“
Növénylikőr.

Étvagygerjesztő, gyomorerősítő és nagyon kellemes
üdítő szer. Turista-, vadászati-, utazási- és házi-
célokra a legjobb.

DREHER ANTAL SERFŐZŐDÉI RÉSZV.-TÁRS.

Ászok-, Márciusi | Kiviteli Márciusi

(világos és sötét)

(barna)

S E R.

Megrendeléseket

a főzde mindenkor pontosan és a legnagyobb figye-
lemmel — az összeg előleges beküldése vagy után-
vétele mellett — teljesít.

Nagyobb mennyiséget saját jégkocsijaiban szállit.

DREHER ANTAL SERFŐZŐDÉI RÉSZV.-TÁRS.

KORONA | Dupla Márciusi
(álla Pilseni) és
Bakser.

A városligeti artézi gyógyforrás vize 970 méternyi mélységből 73-tól 92°C hőfok mellett törvén elő, föltétlenül bakteriummentes, s általunk lehűtve természetes állapotban, valamint szénsavval telítve mint „ILONA“ artézi savanyúviz lesz forgalomba hozva. Tiszta izes és szénsav-tartalmánál fogva kitünő üdítő ital borral vegyítve igen kellemes.

2 liter ára 16 fillér házhoz szállítva. Rendelési cím: „Artesia“ részvény-társaság, Budapest, VII., Egressy-ut 20/c. Telefon 50-72

A székesfőváros városligeti Artézi-gyógyforrás bérlői.

MATTONI GYÓGY- ÉS VIZGYÓGY-INTÉZETE

GISSHÜBLER-PUCHSTEIN

Karlsbad mellett.

A MATTONI-féle giesshübler savanyúviz eredési helye.

Pneumatikus- és belélegző-kurák.

Mell- és idegbetegek, üdülők, rheumatikusok stb. számára.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
természetes
égyvényes
SAVANYÚVIZ.

TRANSYLVANIA SEC

LOUIS FRANÇOIS & CO.

császári és királyi udvari szállítók
Budafok. Fülöp Szász Coburg Góthai Herceg Ő Fensége szállítói. **Budafok.**

* 16 elsőrendű kitüntetés *

VÉDJEGY

* * Hors Concours * *

FŐRAKTÁR:
BORHEGYI FERENC
Telephon sz. 35-79.
Budapest, V., Gizella-tér 1.

VEZÉRKÉPVISELŐK:
RUDA és BLOCHMANN
Telephon sz. 36-66.
Budapest, V., Akadémia-utca 16.

Sürgőnycim: FRANCOIS BUDAFOK.

Telefon BUDAFOK 15. szám.

TÖRLEY PEZSGŐ.

ELSŐ MAGYAR RÉSZVÉNY SÉRFOZŐDE BUDAPEST—KÖBÁNYÁN.

Fennáll 1854. év óta.

Az 1900. évi párisi világkiállításon collective a legnagyobb éremmel (Grand prix) kitüntetészt nyert.

DISZOKMÁNY. 1885.

JURY-TAG 1896.

Igazgatóság és városi iroda: VIII., ESZTERHÁZY-UTCA 6. szám.

Gyártelep és központi iroda: X., KÜLSŐ JÁSZBERÉNYI.UT II. sz.

Ajánlja: ászok, király, márciusi világos, márciusi sötét, „bajor mód“, udvari „pilseni mód“, kétszeres márciusi világos és sötét, bak- és tavaszi idény-sörét, továbbá saját töltésű palacksöreit a legujabb technikai berendezésekkel felszerelt kőbányai palack-sör osztályából.

Ezen a legujabb technikai berendezésekkel fölszerelt sörfőzödénknak évi gyártási képessége 600.000 hektoliter.

Az ország minden részében sörraktárosok által vagyunk képviselve; nagyobb raktáraink Aradon, Szegeden, Miskolcon, Kolozsváron, Nagyváradon, Nyiregyházán, Temesváron és Debrecenben vannak.

Hordósör-megrendelés: Budapestre, telefon-szám József 4—29.

Hordósör-megrendelés: Vidékre, telefon-szám 52—60.

Palacksör-megrendelés: telefon-szám 56—58.